

อรรถลักษณะของคำลักษณนามในภาษาไทย

ในบทที่ 4 ผู้วิจัยได้เสนอการจำแนกประเภทคำลักษณนามในภาษาไทย ออกเป็นประเภทใหญ่ 5 ประเภท และเสนอประเภทย่อยของแต่ละประเภทใหญ่ ด้วยเกณฑ์ทางความหมาย นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้กำหนดอรรถลักษณะสำหรับประเภทของคำลักษณนามแต่ละประเภทด้วย อรรถลักษณะสำหรับลักษณนามแต่ละประเภทนั้นจำแนกได้ 2 ชนิด คือ อรรถลักษณะเฉพาะคำลักษณนาม และ อรรถลักษณะของคำนามที่ปรากฏร่วมกับคำลักษณนามคำใดคำหนึ่ง ในการแสดงความแตกต่างของอรรถลักษณะทั้ง 2 ชนิด ดังกล่าวนั้น ผู้วิจัยใช้อักษร "ล" กำกับที่มุมบนขวาของกรอบอรรถลักษณะของคำลักษณนาม และใช้อักษร "น" กำกับที่มุมบนขวาของกรอบอรรถลักษณะของคำนาม (ดู 4.1) ลักษณนามบางประเภทมีเพียงอรรถลักษณะของคำลักษณนามหรืออรรถลักษณะของคำนามชนิดใดชนิดหนึ่งเพียงอย่างเดียว แต่ลักษณนามบางประเภทมีทั้งอรรถลักษณะของคำลักษณนามและอรรถลักษณะของคำนามทั้ง 2 ชนิด

ในบทนี้ผู้วิจัยจะได้นำอรรถลักษณะที่เสนอไว้ในบทที่ 4 มาสรุปรวมเป็นชุดอรรถลักษณะสำหรับคำลักษณนามแต่ละคำ ชุดอรรถลักษณะดังกล่าวประกอบด้วยอรรถลักษณะเฉพาะคำลักษณนามที่แสดงประเภทใหญ่สุด (category) ของลักษณนามโดยจะแสดงให้เห็นว่าคำลักษณนามดังกล่าวอยู่ในประเภทใหญ่ประเภทใดใน 5 ประเภทซึ่งได้แก่ ลักษณนามนับหน่วย ลักษณนามแสดงส่วนย่อย ลักษณนามแสดงกลุ่ม ลักษณนามหน่วยวัด และลักษณนามประเภท นอกจากนี้ก็จะมีอรรถลักษณะเฉพาะคำลักษณนามที่เป็นอรรถลักษณะย่อยสุดแสดงประเภทย่อย (subcategory) ของคำลักษณนาม และอรรถลักษณะที่แสดงเงื่อนไขการเกิดร่วมระหว่างคำลักษณนามและคำนามอรรถลักษณะประเภทหลังนี้ ประกอบด้วยเส้นที่แสดงตำแหน่งที่เกิดของคำลักษณนาม ตามด้วยอรรถลักษณะของคำนามที่ลักษณนามคำนั้นเกิดร่วมด้วยซึ่งผู้วิจัยได้เสนอไว้ในบทที่ 4 อรรถลักษณะประเภทนี้ เรียกว่า ลักษณะบ่งการเกิดร่วมระหว่างคำนามกับคำลักษณนาม ตัวอย่างเช่น [___ [คน]] เป็นอรรถลักษณะที่แสดงว่า ลักษณนามคำใดคำหนึ่งเกิดร่วมกับกลุ่มคำนาม ที่อ้างถึงคน เช่น ชาวเมียน ชาวบ้าน ทหาร รูปแบบการเขียนชุดอรรถลักษณะซึ่งประกอบด้วยอรรถลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าว แสดงได้ด้วยแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 9 : แสดงรูปแบบการเขียนชุดอรรถลักษณะ

$$\begin{bmatrix} [1] \\ [2] \\ [3 \quad [4]] \end{bmatrix}$$

- หมายเลข 1 เป็นอรรถลักษณะเฉพาะคำลักษณนามที่แสดงประเภทใหญ่สุด
ของลักษณนามและแสดงแง่มุมในการมองสิ่งที่คำนามอ้างอิง
- หมายเลข 2 เป็นอรรถลักษณะเฉพาะคำลักษณนามที่เป็นอรรถลักษณะย่อยสุด
- หมายเลข 3 เป็นตำแหน่งที่เกิดของคำลักษณนาม
- หมายเลข 4 เป็นอรรถลักษณะย่อยสุดของคำนามที่ลักษณนามเกิดร่วมด้วย
- หมายเลข 5 เป็นลักษณะบ่งการเกิดร่วมระหว่างคำนามกับคำลักษณนาม
- หมายเลข 6 เป็นชุดอรรถลักษณะของลักษณนาม

ในการคัดเลือกอรรถลักษณะที่จะมาแสดงสำหรับคำลักษณนามแต่ละคำนั้น นอกจาก
จะเลือกอรรถลักษณะเฉพาะคำลักษณนามที่แสดงประเภทใหญ่สุดแล้ว ผู้วิจัยจะเลือกอรรถลักษณะ
เฉพาะคำลักษณนาม (มีอักษร ล กำกับ) และอรรถลักษณะของคำนามที่เกิดร่วม (มีอักษร น
กำกับ) ที่เป็นอรรถลักษณะย่อยสุด ซึ่งเป็นอรรถลักษณะที่อยู่ล่างสุดของอรรถลักษณะแต่ละชนิดที่ปรากฏ
ในแผนภูมิ อรรถลักษณะย่อยสุดดังกล่าวถือเป็นอรรถลักษณะเด่นที่มีคุณสมบัติทางความหมายครอบคลุม
อรรถลักษณะอื่นๆที่อยู่เหนือขึ้นไป ตัวอย่าง เช่น ลักษณนาม tiw3 ซึ่งเป็นลักษณนามประเภท
นับหน่วยสำหรับนับสิ่งที่มีความยาวเป็นลักษณะเด่น จะมีอรรถลักษณะดังนี้

$$tiw3 \begin{bmatrix} [\text{นับหน่วย}] \\ [\text{นับตั้งแต่จำนวนเท่าไรก็ได้}] \\ [\quad [\text{ยาว}]] \end{bmatrix}$$

หมายความว่า ลักษณนาม tiw3 จัดอยู่ในประเภทลักษณนามนับหน่วยสำหรับนับสิ่ง
ตั้งแต่จำนวนเท่าไรก็ได้ซึ่งเกิดร่วมกับคำนามที่อ้างอิงสิ่งที่มีความยาวเป็นลักษณะเด่น อรรถลักษณะ
เฉพาะของลักษณนามซึ่งทำนาศได้จากแผนภูมิดินไม้หรืออรรถลักษณะซ้ำซ้อนของลักษณนาม tiw3
คือ "[นับสิ่ง]" และอรรถลักษณะของคำนามที่ทำนาศได้จากแผนภูมิดินไม้คือ "[ไม่มีชีวิต]"

และ [เฉพาะชนิด]" (คูแผนภูมิที่ 5 ประกอบ) ความหมายของอรรถลักษณะ [นับสิ่ง]"
แฝงอยู่ในอรรถลักษณะ [นับตั้งแต่จำนวนเท่าไรก็ได้]" และความหมายของอรรถลักษณะ [ไม่ใช่
ระดับสูง]" และ [เฉพาะชนิด]" แฝงอยู่ในอรรถลักษณะ [ขาว]" ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตัด
อรรถลักษณะซ้ำซ้อนเหล่านี้ออกไปจากชุดอรรถลักษณะของลักษณะนาม tiw3

ในการเสนอชุดอรรถลักษณะสำหรับลักษณะนามแต่ละคำ เพื่อความสะดวกในการอ่าน
และตรวจสอบกับแผนภูมิต้นไม้ ผู้วิจัยจะรวมลักษณะนามที่อยู่ในประเภทใหญ่เดียวกันไว้ด้วยกัน
เช่น ลักษณะนามนับหน่วยจะอยู่ด้วยกันทั้งหมด ส่วนในการเรียงลักษณะนามในแต่ละประเภทใหญ่นั้น
ผู้วิจัยจะยึดแผนภูมิต้นไม้เป็นหลัก คือ จะเรียงลักษณะนามโดยพิจารณาจากตำแหน่งของอรรถลักษณะ
ที่ปรากฏในแผนภูมิต้นไม้ ลักษณะนามที่มีอรรถลักษณะปรากฏอยู่ข้างสุดของแผนภูมิจะถูกเรียงไว้ก่อน
นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะแสดงตัวอย่างของคำนามที่เกิดร่วมกับคำลักษณะนามแต่ละคำไว้ทางด้านขวา
ของชุดอรรถลักษณะ แต่ในกรณีที่คำลักษณะนามคำใดเกิดร่วมกับคำนามได้เพียงคำเดียว ผู้วิจัย
จะไม่แสดงตัวอย่างคำนามที่เกิดร่วมกับคำลักษณะนามนั้น เพราะคำนามดังกล่าวปรากฏเป็น
อรรถลักษณะของคำนามในชุดอรรถลักษณะของคำลักษณะนามนั้นแล้ว (ดู 5.1:2)

5.1 อรรถลักษณะของลักษณะนามนับหน่วย

1) tɕwaŋ4

[นับหน่วย]
[นับตั้งแต่จำนวน 2 ขึ้นไป]
[_____ [คน]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

mion3 "คนเมียน"

tɕan5 "คน"

la:ŋ6 tsəŋ2 mion3 "ชาวบ้าน"

(ดูภาคผนวกหน้า 144)

2) tiw2

[นับหน่วย]
[นับตั้งแต่จำนวนเท่าไรก็ได้]
[_____ [kwə:n1 pɕ:ŋ5 "สาเหตุ/เหตุผล]]

3) dzit4

[นับหน่วย]
 [นับตั้งแต่จำนวนเท่าไรก็ได้]
 [____ [fɔːɯ1 "ลูกศร/ลูกดอก"]]

4) kwa:5

[นับหน่วย]
 [นับตั้งแต่จำนวนเท่าไรก็ได้]
 [____ [təw6 "ไฟ"]]

5) tshəj4

[นับหน่วย]
 [ยอดของลายปัก]
 [____ [tʂhəŋ5 "ลายปัก"]]

6) pɔʔ4

[นับหน่วย]
 [รอยต่อของลายปัก]
 [____ [tʂhəŋ5 "ลายปัก"]]

7) la:n3

[นับหน่วย]
 [นับตั้งแต่จำนวนเท่าไรก็ได้]
 [____ [ผู้ใหญ่]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

miən3 "คนเมื่อน"

tʂan5 "คน"

kheʔ4 "แขก(ผู้มาเยือน)"

(ดูภาคผนวกหน้า 144)

8) taw3

[นับหน่วย]
 [นับตั้งแต่จำนวนเท่าไรก็ได้]
 [____ [มีชีวิตไม่ระบุชนิดยกเว้น
 พืช/สัตว์บางชนิด]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

ke:ŋ4 "กบ"

tɕan5 "คน"

ŋoŋ3 "วัว"

(ดูภาคผนวกหน้า 144)

9) tsup1

[นับหน่วย]
 [นับตั้งแต่จำนวนเท่าไรก็ได้]
 [____ [พืช/สิ่งที่ทำจากพืช]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

nɔm3 tsiw1 "กล้วย"

sɔ:ŋ1 "ชิง"

ʋəj4 "เก๋ากี้"

(ดูภาคผนวกหน้า 150)

10) tiw3

[นับหน่วย]
 [นับตั้งแต่จำนวนเท่าไรก็ได้]
 [____ [ชาว]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

pje:1 "ชน"

diəŋ5 tsiəŋ4 "ชนมู่"

lia2 "ไร่"

(ดูภาคผนวกหน้า 154)

11) khwa:j4

[นับหน่วย]
 [นับตั้งแต่จำนวนเท่าไรก็ได้]
 [____ [ระนาบ]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

sɔŋ5 "ผ้าท่ม"

pjap2 "ผืนดิน"

lu:ŋ3 "ท้องฟ้า"

(ดูภาคผนวกหน้า 162)

12) dun3

[นับหน่วย]
[นับตั้งแต่จำนวนเท่าไรก็ได้]
[____ [ก่อน]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

niə1 "ก้อนดิน"
tʰa:n5 "ถ่าน"
ʔɔ:4 "เนื้อ"

(ดูภาคผนวกหน้า 166)

13) pɛ:ŋ5

[นับหน่วย]
[นับตั้งแต่จำนวนเท่าไรก็ได้]
[____ [ใช้มือ/คาบังคืบ]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

pat4 "ดินสอ"
taŋ4 "คางคังเล็ก"
tɕunəŋ3 tsin5 "ขน"

(ดูภาคผนวกหน้า 167)

14) pha:n1

[นับหน่วย]
[นับตั้งแต่จำนวนเท่าไรก็ได้]
[____ [ตัดเห็บ/ถักทอเป็นถุง]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

məŋ3 taŋ5 "มุ้ง"
mɛ:ŋ6 "แห"
tɕun3 "ผ้าถุง กระโปรง"

(ดูภาคผนวกหน้า 163)

15) khu:4

[นับหน่วย]
[นับตั้งแต่จำนวนเท่าไรก็ได้]
[____ [เครื่องมือเล็กแหลม/คม]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

sim1 "เข็ม"
dzip4 "กัศับข้าว"
tiw5 "เบ็ด"

(ดูภาคผนวกหน้า 168)

16) pheŋ1

[นับหน่วย]
 [นับตั้งแต่จำนวนเท่าไรก็ได้]
 [_____ [เครื่องกันพื้นที่]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

dzoŋ2 "ฝา กำแพง"

la:t2 "รั้ว"

(ดูภาคผนวกหน้า 168)

17) tɕa:5

[นับหน่วย]
 [นับตั้งแต่จำนวนเท่าไรก็ได้]
 [_____ [พาหนะมีล้อ]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

ŋoŋ3 tshie1 "เกวียน"

diəŋ5 tɕa:5 "พาหนะลากพื้น"

tshie1 foŋ4 "รถเข็น"

(ดูภาคผนวกหน้า 168)

18) təj5

[นับหน่วย]
 [นับตั้งแต่จำนวนเท่าไรก็ได้]
 [_____ [เสื่อ/กางเกง]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

həw5 "กางเกง"

luj1 sjeŋ4 "เสื่อกันหนาว"

luj1 kwa:5 "เสื่อชั้นใน"

(ดูภาคผนวกหน้า 169)

19) pwan4

[นับหน่วย]
 [นับตั้งแต่จำนวนเท่าไรก็ได้]
 [_____ [สมุด/หนังสือ]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

kiŋ5 səw1 "คัมภีร์"

səw1 "หนังสือ"

səw1 to:1 "หนังสือเรียน"

(ดูภาคผนวกหน้า 169)

20) dzoŋ1

[นับหน้าวส]
[นับตั้งแต่จำนวนเท่าไรก็ได้]
[_____ [พื้นที่เพาะปลูก]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

dəj2 "ไร่"
ləj1 dəj2 "แปลงผัก"
li:ŋ3 "นา"
(ดูภาคผนวกหน้า 169)

21) kwəŋ1

[นับหน้าวส]
[ครึ่งของปรากฏการณ์ธรรมชาติ]
[_____ [ปรากฏการณ์ธรรมชาติ]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

bju:ŋ2 "ฝน"
dza:w5 "ลม"
pəʋ2 "ลูกเห็บ"
(ดูภาคผนวกหน้า 171)

22) dzaw2

[นับหน้าวส]
[ครึ่งของการจับด้าย]
[_____ [มุลคน/สัตว์]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

ŋəŋ3 gəj4 "ข้าว"
bjut2 "น้ำมูก"
jiə6 "ปัสสาวะ"
(ดูภาคผนวกหน้า 171)

23) ton5

[นับหน้าวส]
[มือ]
[_____ [อาหาร]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

ləj1 "กั๊บข้าว"
ŋə:ŋ5 "ข้าวสุก"
tə:ŋ6 sja:w5 "รำหุง"
(ดูภาคผนวกหน้า 171)

24) ๓๖:๓1

[นับหน้า]
 [นับตั้งแต่จำนวนเท่าไรก็ได้]
 [_____ [กลาง]]

เกิดร่วมกับคำนามไม่ระบุประเภท

(ดูภาคผนวกหน้า 171 - 194)

5.2 อรรถลักษณะของลักษณะนามแสดงส่วนข้อ

1) ๓๓:๕

[ส่วนข้อ]
 [ระหว่างข้อ]
 [_____ [มีข้อ/รอยต่อ]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

bu:ŋ4 "กระดูก"

๓aw4 "ไม้"

kam3 tsiə5 "อ้อ"

(ดูภาคผนวกหน้า 194)

2) ๓๖:๓4

[ส่วนข้อ]
 [โค้ง]
 [_____ [คด/งอ]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

๓๓:๓1 "แม่น้ำ"

tɕaw4 "ถนน ทาง"

3) ๓๑:๒

[ส่วนข้อ]
 [โค้งหรือไม่ก็ได้]
 [_____ [คด/งอหรือไม่ก็ได้]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

fat4 "คาถา"

๓a:ŋ1 "เชือก"

lim2 "ไร่"

(ดูภาคผนวกหน้า 194)

4) gan5

[ส่วนย่อย]
[ครึ่งส่วน]
[____[ชาว]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

tha:n5 "ถ่าน"
tsaŋ3 "ฟัน"
tɕa:ŋ1 kun5 "ไม้กรอก"
(ดูภาคผนวกหน้า 195)

5) ŋa74

[ส่วนย่อย]
[ไม้ระบุดความยาว]
[____[ชาว]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

tha:n5 "ถ่าน"
tsaŋ3 "ฟัน"
diəŋ5 "ไม้"
(ดูภาคผนวกหน้า 196)

6) kiə74

[ส่วนย่อย]
[ข้าง]
[____[แขน/ขา/ส่วนของแขน/ขา]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

puə6 səj3 "แขน"
tsaw6 "ขา"
(ดูภาคผนวกหน้า 196)

7) mɛ:ŋ5

[ส่วนย่อย]
[ข้าง]
[____[มีข้างไม้ระบุดชนิด]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

luj1 muəj6 "แขนเสื้อ"
kam3 tsiə5 "อ้อ"
kwa:1 tom5 "แดงโหม"
(ดูภาคผนวกหน้า 197)

8) tsa:ŋ2

[ส่วนย่อช]
[บท]
[_____ [หนังสือ]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

fat4 "คาถา"
ki:ŋ5 səw1 "คัมภีร์"
səw1 "หนังสือ"
(ดูภาคผนวกหน้า 199)

9) phin1

[ส่วนย่อช]
[แผ่น]
[_____ [หนังสือ]]

เกิดร่วมกับคำนามเช่นเดียวกับ
ลักษณนาม tsa:ŋ2 (8)

10) pe:n4

[ส่วนย่อช]
[หน้า]
[_____ [หนังสือ]]

เกิดร่วมกับคำนามเช่นเดียวกับ
ลักษณนาม tsa:ŋ2 (8)

11) ʔiəŋ2

[ส่วนย่อช]
[ชั้นบาง]
[_____ [มีชั้น/ชั้น]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

tʃtsi:ŋ1 "ตา(อวัยวะ)"
luj1 həw5 "เสื้อผ้า"
(ดูภาคผนวกหน้า 200)

12) khaŋ1

[ส่วนย่อช]
[ชั้นไม้บาง]
[_____ [มีชั้น/ชั้น]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

tʃhc:ŋ1 taŋ5 "ชั้นวางของในครัว"
thəj1 "บันได"
pja:w4 "บ้าน"
(ดูภาคผนวกหน้า 200)

13) tɕhoŋ5

[ส่วนย่อย]
[พื้นที่เหลี่ยมย่อย]
[_____ [สถานที่ที่มีขอบเขต]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

pja:w4 "บ้าน"
diə1 phəw5 "ร้านชาชชา"
(ดูภาคผนวกหน้า 201)

14) tsha:5

[ส่วนย่อย]
[สาขา]
[_____ [มีสาขา]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

gwa:3 "กิ่งไม้"
tɕaw4 "ถนน ทาง"
ʋəŋ1 "แม่น้ำ"
(ดูภาคผนวกหน้า 201)

15) gwa:4

[ส่วนย่อย]
[กิ่ง]
[_____ [มีกิ่ง]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

gwa:3 "กิ่งไม้"
ʋiəŋ3 si:1 "ผักชี"
liəw3 la:3 "กะเพรา"
(ดูภาคผนวกหน้า 201)

16) pəw2

[ส่วนย่อย]
[ก้าน้ำ]
[_____ [ʋəŋ1 "แม่น้ำ"]]

17) le:ŋ5

[ส่วนย่อย]
[น้อยกว่าครึ่งส่วน]
[_____ [ทรงเรขาคณิต]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

fun5 "กระเทียม"
təʋ2 pəw2 "เต้าหู้"
lɔw4 "ไข่"
(ดูภาคผนวกหน้า 202)

18) diəp4

[ส่วนฮ่อฮ]

[_____ [ทศค]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

ʔuəm1 "หยดน้ำ"

ʔuəm1 dzuj3 "หยดน้ำลาบ"

bja:w6 ʔuəm1 "หยดน้ำปลา"

(ดูภาคผนวกหน้า 202)

19) tiəm4

[ส่วนฮ่อฮ]

[_____ [จตุค/แต้ม/คราบเล็ก ๆ]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

mat2 ʔuəm1 "คราบน้ำหมึก"

dza:m4 "คราบเลือด"

(ดูภาคผนวกหน้า 203)

20) kiəw5

[ส่วนฮ่อฮ]

[_____ [เสียงพูด]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

lo:2 wa:2 "คำเก่า"

siəŋ1 ɬe:ŋ2 wa:2 "คำตัดสิน"

(ดูภาคผนวกหน้า 203)

21) piəʔ2

[ส่วนฮ่อฮ]

[_____ [เมล็ดพืช]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

bjaw3 "ข้าว"

kaʔ1 mɛʔ2 "ข้าวโพด"

bjaw3 bjut2 "ข้าวเหนียว"

(ดูภาคผนวกหน้า 203)

22) kəw4

[ส่วนฮ่อฮ]

[_____ [นับไม่ได้ไม่ระบุชนิด]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

dzuə4 "ขนม"

diə1 "ยา"

(ดูภาคผนวกหน้า 203)

5.3 อรรถลักษณะของลักษณะนามแสดงกลุ่ม

1) le:ŋ2

[แสดงกลุ่ม]
[จำนวน 2]
[_____ [ใช้กับชาวส่วนล่าง]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

mat2 "ถุงเท้า"
he:3 baʔ2 de:t4 "รองเท้าแตะ"
laʔ2 pe:ŋ1 "ผ้าพันแข้ง"
(ดูภาคผนวกหน้า 205)

2) su:ŋ1

[แสดงกลุ่ม]
[จำนวน 2]
[_____ [ประภคิต]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

tsəw2 "ตะเกียบ"
dzunj3 "ปาก"
(ดูภาคผนวกหน้า 205)

3) tɔw:j5

[แสดงกลุ่ม]
[จำนวน 2]
[_____ [ไม่ระบุชนิดชกเว้น [ใช้กับ
ชาวส่วนล่าง] และ [ประภคิต]]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

həw3 buəʔ2 "กระเป๋ากางเกง"
dzo:5 "กลอง"
tɕiəw3 "กำไลมือ"
(ดูภาคผนวกหน้า 205)

4) kwan3

[แสดงกลุ่ม]
[จำนวนประมาณ 10 ขึ้นไป]
[_____ [คน/สัตว์]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

ke:ŋ4 "กบ"
nəw2 ʔa:1 "กา"
miəw3 "คนเมี้ยน"
(ดูภาคผนวกหน้า 207)

5) tɕaw4

[แสดงกลุ่ม]
[ร่วมทางเดียวกัน]
[____ [คน]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

khɛʔ4 "แขก(ผู้มาเยือน)"
miən3 "คนเมียน"
pɕ:ŋ1 "ทหาร"

(ดูภาคผนวกหน้า 209)

6) tiə3

[แสดงกลุ่ม]
[ร่วมโต๊ะเดียวกัน]
[____ [คน]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

khɛʔ4 "แขก(ผู้มาเยือน)"
tɕan5 thaj4 "คนไทย"
miən3 "คนเมียน"

(ดูภาคผนวกหน้า 209)

7) həw6

[แสดงกลุ่ม]
[นามสกุลเดียวกัน]
[____ [คน]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

khɛʔ4 "แขก(ผู้มาเยือน)"
tɕan5 "คน"
tɕan5 thaj4 "คนไทย"

(ดูภาคผนวกหน้า 209)

8) pjaw4

[แสดงกลุ่ม]
[บ้านเดียวกัน]
[____ [คน]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

tɕan5 "คน"
tɕan5 thaj4 "คนไทย"
miən3 "คนเมียน"

(ดูภาคผนวกหน้า 210)

9) pwan2

[แสดงกลุ่ม]
[ครอบครัวเดียวกัน]
[____ [คน]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

mion3 jom2 mion3 "คนจน"
mion3 "คนเมี้ยน"
la:ŋ6 tsap2 mion3 "ชาวบ้าน"
(ดูภาคผนวกหน้า 210)

10) la:ŋ6

[แสดงกลุ่ม]
[หมู่บ้านเดียวกัน]
[____ [คน]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

kheʔ4 "แขก(ผู้มาเยือน)"
tɕan5 thaj4 "คนไทย"
mion3 "คนเมี้ยน"
(ดูภาคผนวกหน้า 210)

11) nu:ŋ4

[แสดงกลุ่ม]
[เมืองเดียวกัน]
[____ [คน]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

kheʔ4 "แขก(ผู้มาเยือน)"
tɕan5 "คน"
mion3 "คนเมี้ยน"
(ดูภาคผนวกหน้า 210)

12) fi:ŋ5

[แสดงกลุ่ม]
[เผ่าเดียวกัน]
[____ [คน]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

ʔa:1 kha:1 "คนมเซอ"
mion3 "คนเมี้ยน"
(ดูภาคผนวกหน้า 210)

13) tɔj2

[แสดงกลุ่ม]
[วิธีเดียวกัน]
[____ [คน]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

tɔan5 "คน"

tɔan5 thaj4 "คนไทย"

mien3 "คนเมียน"

(ดูภาคผนวกหน้า 210)

14) dzo:3

[แสดงกลุ่ม]
[เดี่ยว]
[____ [๓:๖ "หมู"]]

15) la:n6

[แสดงกลุ่ม]
[คอก]
[____ [ม้า/วัว]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

ma:6 "ม้า"

ɔɔɔ3 "วัว"

16) pu:ɔ3

[แสดงกลุ่ม]
[วัง]
[____ [แมลง]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

tom3 pu:ɔj6 "ตัวหนังสือ"

pu:ɔj6 pu:ɔ6 "แดน"

dzja:w4 "มด"

(ดูภาคผนวกหน้า 211)

17) luj6

[แสดงกลุ่ม]
[ครอกเสียงสั้น]
[____ [ลูกสัตว์]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

tcaj1 tɔ:n1 "ลูกไก่"
tɕu:4 tɔ:n1 "ลูกสุนัข"
tu:ɥ6 tɔ:n1 "ลูกสุนัข"
(ดูภาคผนวกหน้า 211)

18) pom1

[แสดงกลุ่ม]
[____ [พืชต้นตรง]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

bəw3 su:ɥ1 "ข้าว"
bjaw3 "ข้าว"
law4 "ไม้"
(ดูภาคผนวกหน้า 211)

19) phəw1

[แสดงกลุ่ม]
[____ [พืชต้นเลื้อย]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

kwa:3 "แตงกวา"
top2 lɔ:ɥ3 "ถั่ว"
dɔ:ɟ3 "มัน"
(ดูภาคผนวกหน้า 212)

20) dzop4

[แสดงกลุ่ม]
[ชั้นกระจายเป็นบริเวณกว้าง]
[____ [ไม้ระบุนิดพืช]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

bjaw3 "ข้าว"
sa74 ba:ɥ5 "งา"
laj1 "ผัก"
(ดูภาคผนวกหน้า 212)

21) bom6

[แสดงกลุ่ม]
[ไม่สูง]
[_____ [มีชีวิตไม่ระบุชนิด]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

ke:ŋ4 "กบ"
tɕan5 "คน"
tɕiəw1 "เห็ด"

(ดูภาคผนวกหน้า 213)

22) pa:n1

[แสดงกลุ่ม]
[รุ่นเดียวกัน]
[_____ [มีชีวิตไม่ระบุชนิด]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

bjaw3 "ข้าว"
miən3 "คนเหมือน"
pe:ŋ1 "ทหาร"

(ดูภาคผนวกหน้า 213)

23) tɔ:4

[แสดงกลุ่ม]
[ติดกับแกนใหญ่]
[_____ [ส่วนของพืช]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

bjaw3 "ข้าว"
piəŋ3 "ดอกไม้"
pa:j3 tɕuət4 "ผักกูด"

(ดูภาคผนวกหน้า 214)

24) thɔʔ4

[แสดงกลุ่ม]
[ติดกับแกนเล็ก]
[_____ [nom3 tsiw1 "กล้วย"]]]

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

25) tɕwːj3

[แสดงกลุ่ม]
 [ติดกับแกนเล็กแบบเบียดชิด]
 [_____ [ไม่ระบุชนิดพืชยกเว้นกล้วย]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

piəŋ3 "ดอกไม้"
 ŋoŋ3 ɳwː5 piəw4 "มะเค็ด"
 ɡim3 piəw4 "มะเขือพวง"
 (ดูภาคผนวกหน้า 214)

26) pjoŋ2

[แสดงกลุ่ม]
 [ติดกับแกนเล็กแบบไม่เบียดชิด]
 [_____ [ไม่ระบุชนิดพืชยกเว้นกล้วย]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

piəŋ3 "ดอกไม้"
 ɳlaj2 piəw4 "มะไฟ"
 maʔ1 ɳwːŋ1 "มะม่วง"
 (ดูภาคผนวกหน้า 215)

27) thwːŋ5

[แสดงกลุ่ม]
 [ปลูก/เก็บเกี่ยวพร้อมกัน]
 [_____ [ผลผลิตทางการเกษตร]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

bjaw3 "ข้าว"
 kaʔ1 ɳeʔ2 "ข้าวโพด"
 saʔ4 baːŋ5 "งา"
 (ดูภาคผนวกหน้า 215)

28) lam6

[แสดงกลุ่ม]
 [เก็บในสิ่งต่างเดี๋ยวกัน]
 [_____ [ผลผลิตทางการเกษตร]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

bjaw3 "ข้าว"
 suːŋ1 "ชิง"
 toʔ2 ɳeːŋ1 "ถั่วเขียว"
 (ดูภาคผนวกหน้า 215)

29) sim4

[แสดงกลุ่ม]
[ดับ]
[_____ [ga:n1 "หญ้าคา"]]

30) pa:j3

[แสดงกลุ่ม]
[ดับ]
[_____ [ไม่ใช่หญ้าคา]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

laʔ2 khaw5 "กระดุม"
tsəj3 be:w5 "ประทัด"
pa:3 tsəwəŋ2 "พื้นปloom"
(ดูภาคผนวกหน้า 216)

31) ɲum1

[แสดงกลุ่ม]
[มัด]
[_____ [พืชบริเวณเมล็ด]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

bjaw3 "ข้าว"
bjaw3 tsiʔ4 "ข้าวเจ้า"
bjaw3 bjut2 "ข้าวเหนียว"
(ดูภาคผนวกหน้า 216)

32) pa:4

[แสดงกลุ่ม]
[มัด]
[_____ [ข้าวและตรง]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

bjə:j5 "ไม้ไผ่แห้ง"
tsəw2 "ตะเกียบ"
ka:n4 "ไม้กวาด"
(ดูภาคผนวกหน้า 217)

33) tsəj4

[แสดงกลุ่ม]
[มัด]
[_____ [มัดรวมกันได้แต่ไม่แข็ง]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

fun5 "กระเทียม"
bjaw3 "ข้าว"
top2 laj1 "ถั่วฝักยาว"
(ดูภาคผนวกหน้า 217)

34) dzun2

[แสดงกลุ่ม]
[มัด]
[_____ [มัดรวมกันได้]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

diə1 "ผ้า"
ʔien2 thio2 "สังกะสี"
(ดูภาคผนวกหน้า 218)

35) ta:p2

[แสดงกลุ่ม]
[ตั้ง]
[_____ [ซ้อนเป็นตั้งได้]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

tsəj4 "กระดาษ"
ɲa:n3 "เงิน"
səw1 "หนังสือ"
(ดูภาคผนวกหน้า 218)

36) thaw5

[แสดงกลุ่ม]
[รวมกันเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง]
[_____ [ไม่มีชีวิตที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

tshc:ŋ1 ʔien4 "เครื่องครัว"
tsəj3 tsen2 "เครื่องนอน"
tsəw:ŋ1 "เครื่องประดับ"
(ดูภาคผนวกหน้า 218)

37) tsw:ŋ2

[แสดงกลุ่ม]
[แบบเหมือนกัน]
[_____ [ไม่มีชีวิตที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

tsa:n4 "แก้ว"
piəŋ3 "จาน"
dzw:ŋ2 "ซาม"
(ดูภาคผนวกหน้า 218)

38) phəw5

[แสดงกลุ่ม]
[มีส่วนประกอบที่ทำงานร่วมกัน]
[_____ [ไม่มีชีวิตที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

giw4 "กรรไกร"
diə1 "ธา"
dza:ŋ4 "เรือ"
(ดูภาคผนวกหน้า 219)

39) duj1

[แสดงกลุ่ม]
[กอง]
[_____ [รวมเป็นกองได้]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

tsa:3 tsa:1 "กากชา"
laʔ2 fap4 "สวะ"
kwa:1 "แดงกวา"
(ดูภาคผนวกหน้า 220)

40) liəw6

[แสดงกลุ่ม]
[แถว]
[_____ [เรียงเป็นแถวได้]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

laʔ2 khaw5 "กระตุม"
bjaw3 "ข้าว"
dza:ŋ2 "ตัวอักษร"
(ดูภาคผนวกหน้า 221)

5.4 อรรถลักษณะของลักษณะนามหน่วยวัด

อรรถลักษณะที่ใช้แสดงประเภทของลักษณะนามหน่วยวัด นอกจากจะมีอรรถลักษณะใหญ่ ซึ่งแสดงประเภทใหญ่ คือ อรรถลักษณะ [หน่วยวัด] และอรรถลักษณะย่อยสุดที่แสดงหน่วยวัดย่อย ๆ แล้ว จะมีอรรถลักษณะอีกประเภทหนึ่งซึ่งแสดงให้ทราบว่าลักษณะนามแต่ละคำดังกล่าวอยู่ในประเภทย่อยประเภทใดของลักษณะนามหน่วยวัดผู้วิจัยขอเรียกอรรถลักษณะดังกล่าวว่าอรรถลักษณะรอง ซึ่งได้แก่อรรถลักษณะ [บอกปริมาตร] [บอกน้ำหนัก] [บอกความยาว] [บอกความงาม] [บอกค่า/ราคา] ตัวอย่างเช่น ชุดอรรถลักษณะของคำลักษณะนามหน่วยวัดแสดงได้ดังนี้

khɔʔ4

[หน่วยวัด]
[บอกปริมาตร]
[กระบวย]
[_____ [ของแห้ง]]

หมายความว่า ลักษณะนาม khɔʔ4 เป็นลักษณะนามหน่วยวัดปริมาตรของของแห้งที่มีค่าเทียบเท่า 1 กระบวย

อรรถลักษณะของลักษณะนามหน่วยวัดแต่ละคำมีดังนี้

1) ๓๖๓4

[หน่วยวัด]
[บอกปริมาตร]
[กระบอกไม้ไผ่ "๓๖๓4"]
[_____ [ของแห้ง]]

เกิดร่วมกับคำนาม เช่น

dza:w4 "เกลือ"

bjaw3 tsiʔ4 "ข้าวเจ้า"

kaʔ1 mɛʔ2 "ข้าวโพด"

(ดูภาคผนวกหน้า 222)

2) sc๑4

เกิดร่วมกับคำนามเช่นเดียวกับ(1)

[หน้าวัด]
[บอกปริมาณ]
[กระบอกไม้ไผ่ sc๑4]
[_____ [ของแห้ง]]

3) taw4

เกิดร่วมกับคำนามเช่นเดียวกับ (1)

[หน้าวัด]
[บอกปริมาณ]
[กระบอกไม้ไผ่ "taw4"]
[_____ [ของแห้ง]]

4) lo๑3

เกิดร่วมกับคำนามเช่นเดียวกับ (1)

[หน้าวัด]
[บอกปริมาณ]
[น้ำเต้าตัดคอ]
[_____ [ของแห้ง]]

5) kh๑4

เกิดร่วมกับคำนามเช่นเดียวกับ (1)

[หน้าวัด]
[บอกปริมาณ]
[กระบวย]
[_____ [ของแห้ง]]

6) loŋ5

เกิดร่วมกับคำนามเช่นเดียวกับ (1)

[หน้าวัด]
[บอกปริมาณ]
[กระดืบ]
[_____ [ของแห้ง]]

7) siəŋ1

เกิดร่วมกับคำนามเช่นเดียวกับ (1)

[หน้าวัด]
[บอกปริมาณ]
[กระดิ่ง]
[_____ [ของแห้ง]]

8) da:n1

เกิดร่วมกับคำนามเช่นเดียวกับ (1)

[หน้าวัด]
[บอกปริมาณ]
[กระบุง]
[_____ [ของแห้ง]]

9) puŋ1

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

[หน้าวัด]
[บอกปริมาณ]
[ถ้วยชา]
[_____ [ของเหลว]]

tɕa:3 "ชา"

tiw4 "เหล้า"

(ดูภาคผนวกหน้า 223)

10) tsa:n4

[หน้าวัด]
[บอกปริมาณ]
[แก้ว]
[_____ [ของเหลว]]

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

tsa:3 "ชา"
ʋəŋ1 "น้ำ"
tiw4 "เหล้า"
(ดูภาคผนวกหน้า 223)

11) ʋoŋ5

[หน้าวัด]
[บอกปริมาณ]
[โถ่ง]
[_____ [ของเหลว]]

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

ʋəŋ1 "น้ำ"
bjɯ:ŋ2 ʋəŋ1 "น้ำฝน"
(ดูภาคผนวกหน้า 223)

12) khuət4

[หน้าวัด]
[บอกปริมาณ]
[บ่อ]
[_____ [ของเหลว]]

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

ʋəŋ1 "น้ำ"
(ดูภาคผนวกหน้า 223)

13) tso:3

[หน้าวัด]
[บอกปริมาณ]
[ราง]
[_____ [ของเหลว]]

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

ʋə:ŋ6 sja:w5 "รำหมุ"
ʋəŋ1 "น้ำ"
(ดูภาคผนวกหน้า 223)

14) kəŋ1

[หน้าวัด]
[บอกปริมาณ]
[ซ้อน]
[_____ [ไม่ระบุสถานะ]]

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

ŋa:ŋ5 "ข้าวสุก"
tʰə:ŋ1 "น้ำแกง"
sa:3 tʰaŋ3 "น้ำตาล"
(ดูภาคผนวกหน้า 224)

15) ?iəŋ4

[หน้าวัด]
[บอกปริมาณ]
[ถ้วย]
[_____ [ไม่ระบุสถานะ]]

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

dzuə4 "นม"
ŋa:ŋ5 "ข้าวสุก"
laj1 "กับข้าว"
(ดูภาคผนวกหน้า 224)

16) dzə:ŋ2

[หน้าวัด]
[บอกปริมาณ]
[ชาม]
[_____ [ไม่ระบุสถานะ]]

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

dzuə4 "นม"
ŋa:ŋ5 "ข้าวสุก"
laj1 "กับข้าว"
(ดูภาคผนวกหน้า 224)

17) piəŋ3

[หน้าวัด]
[บอกปริมาณ]
[จาน]
[_____ [ไม่ระบุสถานะ]]

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

dzuə4 นม
ŋa:ŋ5 ข้าวสุก
laj1 กับข้าว
(ดูภาคผนวกหน้า 224)

18) tshc:ɥ1

[หน้าชวัด]
 [บอกปริมาณ]
 [หม้อ/กะทะ]
 [_____ [ไม่ระบุสถานะ]]

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

laɲ "ก๊วยข้าว"

tɥ:ɥ6 sja:ɥ5 "รำหมุ"

(ดูภาคผนวกหน้า 224)

19) tsag5

[หน้าชวัด]
 [บอกปริมาณ]
 [ไห]
 [_____ [ไม่ระบุสถานะ]]

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

ɥa:ɥ5 "ข้าวสุก"

tiw4 "เหล้า"

(ดูภาคผนวกหน้า 224)

20) phan3

[หน้าชวัด]
 [บอกปริมาณ]
 [กอละมัง]
 [_____ [ไม่ระบุสถานะ]]

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

biəʔ4 "กอลบ"

ʔuəɯ1 "น้ำ"

(ดูภาคผนวกหน้า 224)

21) kw:ɥ2

[หน้าชวัด]
 [บอกปริมาณ]
 [ขวดทรงสูง]
 [_____ [ไม่ระบุสถานะ]]

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

ʔuəɯ1 "น้ำ"

bja:ɥ6 ʔuəɯ1 "น้ำปลา"

tɥ:ɥ6 ɥəj1 "น้ำมันหมู"

(ดูภาคผนวกหน้า 224)

22) pe:ŋ3

[หน้าวัด]
 [บอกปริมาณ]
 [กา/ชวดเล็ก]
 [_____ [ไม่ระบุสถานะ]]

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

วอ๓ "น้ำ"

tse:3 "ชา"

diə1 "ธา"

(ดูภาคผนวกหน้า 224)

23) doŋ3

[หน้าวัด]
 [บอกปริมาณ]
 [กระบอก]
 [_____ [ไม่ระบุสถานะ]]

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

fiw1 "คินปิ่น"

วอ๓1 "น้ำ"

(ดูภาคผนวกหน้า 224)

24) thoŋ4

[หน้าวัด]
 [บอกปริมาณ]
 [ถัง]
 [_____ [ไม่ระบุสถานะ]]

biə14 "กลบ"

diəŋ5 phəj5 "ซีเล็ส"

วอ๓1 "น้ำ"

(ดูภาคผนวกหน้า 224)

25) pip4

[หน้าวัด]
 [บอกปริมาณ]
 [ปิบ]
 [_____ [ไม่ระบุสถานะ]]

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

bjaw "ข้าว"

วอ๓1 "น้ำ"

ka7ə lan4 jəw3 "น้ำมัน"

(ดูภาคผนวกหน้า 224)

26) buəʔ2

[หน้าวัด]
[บอกปริมาณ]
[ดูง]
[_____ [ไม่ระบุสถานะ]]

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

dzuə4 "ขนม"
huaj3 tsiw1 "พริกไทย"
dza:w4 ʋəəm1 "น้ำเกลือ"
(ดูภาคผนวกหน้า 224)

27) pe:w1

[หน้าวัด]
[บอกปริมาณ]
[ห่อ]
[_____ [ไม่ระบุสถานะ]]

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

tsa:3 "ชา"
ʋin1 "มัน"
laj1 ʋa:ɕ5 "อาหาร"
(ดูภาคผนวกหน้า 224)

28) ɲop4

[หน้าวัด]
[บอกปริมาณ]
[หีบมือ]
[_____ [ของแห้ง]]

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

dza:w4 "เกลือ"
bjaw3 "ข้าว"
saʔ4 baɲ5 "งา"
(ดูภาคผนวกหน้า 225)

29) ɲaw1

[หน้าวัด]
[บอกปริมาณ]
[ฝ่ามือ]
[_____ [ของแห้ง]]

เกิดร่วมกับคำนามเช่นเดียวกับ (28)

30) nan4

เกิดร่วมกับคำนามเช่นเดียวกับ (28)

[หน้าวัด]
[บอกปริมาตร]
[กำมือ]
[_____ [ของแห้ง]]

31) phwaŋ4

เกิดร่วมกับคำนามเช่นเดียวกับ (28)

[หน้าวัด]
[บอกปริมาตร]
[2 ฝ่ามือ]
[_____ [ของแห้ง]]

32) ʔa:5

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

[หน้าวัด]
[บอกปริมาตร]
[ปาก]
[_____ [อาหาร]]

dzuo4 "นม"

ŋa:ŋ5 "ข้าวสุก"

ʔnoŋ1 "น้ำ"

(ดูภาคผนวกหน้า 226)

33) ɲ5 pwan1

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

[หน้าวัด]
[บอกน้ำหนัก]
[1/4 สลึง]
[_____ [มีน้ำหนักน้อย]]

ŋa:n3 "เงิน"

fiw1 "ดินปืน"

tɕiəm1 "ทอง"

(ดูภาคผนวกหน้า 226)

34) pwan1

เกิดร่วมกับค่านามเช่นเดียวกับ (39)

[หน้าวัด]
[บอกน้ำหนัก]
[1/2 สลึง]
[_____ [มีน้ำหนักน้อย]]

35) tsin3

เกิดร่วมกับค่านามเช่นเดียวกับ (33)

[หน้าวัด]
[บอกน้ำหนัก]
[1 สลึง]
[_____ [มีน้ำหนักน้อย]]

36) fəj5 tsin3

เกิดร่วมกับค่านามเช่นเดียวกับ (33)

[หน้าวัด]
[บอกน้ำหนัก]
[1 บาท]
[_____ [มีน้ำหนักน้อย]]

37) lu:ŋ6

เกิดร่วมกับค่านามเช่นเดียวกับ (33)

[หน้าวัด]
[บอกน้ำหนัก]
[1 ตำลึง]
[_____ [มีน้ำหนักน้อย]]

38) khan5

เกิดร่วมกับคำนามเช่นเดียวกับ (33)

[หน้าวัด
[บอกน้ำหนัก
[10 บาท
[_____ [มีน้ำหนักน้อย]]

39) tɕɔːj2

เกิดร่วมกับคำนามเช่นเดียวกับ (33)

[หน้าวัด
[บอกน้ำหนัก
[100 บาท
[_____ [มีน้ำหนักน้อย]]

40) tɕaːn1

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

[หน้าวัด
[บอกน้ำหนัก
[8 กรัม
[_____ [มีน้ำหนักมาก]]

fun5 "กระเทียม"

laj1 piəŋ3 "กระหล่ำดอก"

kwaː1 "แตงกวา"

(ดูภาคผนวกหน้า 226)

41) peːn4

เกิดร่วมกับคำนามเช่นเดียวกับ (40)

[หน้าวัด
[บอกน้ำหนัก
[1 กิโลกรัม
[_____ [มีน้ำหนักมาก]]

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

42) mun2

เกิดร่วมกับคำนามเช่นเดียวกับ (40)

[หน้าวัด]
 [บอกน้ำหนัก]
 [10 กิโลกรัม]
 [_____ [มีน้ำหนักมาก]]

43) tse:w4

[หน้าวัด]
 [บอกความยาว]
 [ช่วงความยาวเฉลี่ยของเสื้อ/กางเกง]
 [_____ [diə1 "ผ้า"]]

44) biə2

[หน้าวัด]
 [บอกความยาว]
 [ก้าว]
 [_____ [tɕaw4 "ถนน/ทาง"]]

45) fəj3 tshun5

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

[หน้าวัด]
 [บอกความยาว]
 [ช่วงจากปลายหัวนมมือถึงปลายนิ้วชี้เมื่อกางออก]
 [_____ [มีความยาว]]

la:ŋ1 "เชือก"

lim2 "ไม้"

suj5 "ด้าย"

(ดูภาคผนวกหน้า 227)

46) na:๓5

เกิดร่วมกับคำนามเช่นเดียวกับ (45)

[หน้าวัด
 [บอกความยาว
 [ช่วงจากปลายหัวแม่มือถึง
 ปลายนิ้วกลางเมื่อกางออก]
 [_____ [มีความยาว]]

47) doʔ2

เกิดร่วมกับคำนามเช่นเดียวกับ (45)

[หน้าวัด
 [บอกความยาว
 [ช่วงจากมุมข้อศอกถึงปลายนิ้วกลาง]
 [_____ [มีความยาว]]

48) doʔ4

เกิดร่วมกับคำนามเช่นเดียวกับ (45)

[หน้าวัด
 [บอกความยาว
 [ช่วงจากปลายนิ้วถึงข้อที่หนึ่งของนิ้วนั้น]
 [_____ [มีความยาว]]

49) kwəj2

เกิดร่วมกับคำนามเช่นเดียวกับ (45)

[หน้าวัด
 [บอกความยาว
 [ช่วงจากปลายนิ้วถึงข้อที่สองของนิ้วนั้น]
 [_____ [มีความยาว]]

50) weŋ3 puə6 doʔ4

เกิดร่วมกับคำนามเช่นเดียวกับ (45)

[หน้าวัด]
[บอกความยาว]
[ช่วงกว้างของนิ้วมือ 1 นิ้ว]
[_____ [มีความยาว]]

51) weŋ3 paʔ2 tsəŋ4

เกิดร่วมกับคำนามเช่นเดียวกับ (45)

[หน้าวัด]
[บอกความยาว]
[ช่วงกว้างของฝ่ามือข้างหนึ่ง]
[_____ [มีความยาว]]

52) tsam3

เกิดร่วมกับคำนามเช่นเดียวกับ (45)

[หน้าวัด]
[บอกความยาว]
[ช่วง 4 เท้าของช่วงจากมุมข้อศอกถึงปลายนิ้วกลาง]
[_____ [มีความยาว]]

53) pwan1

[หน้าวัด]
[บอกความนาน]
[ช่วงระยะ 1 นาที]
[_____ [tsiəŋ3 ho:2 "เวลา"]]

54) nɔːm1

[หน้าวัด]
 [บอกความนาน]
 [ช่วงระยะ 1 ชั่วโมง]
 [_____ [tsiəŋ3 hoː2 "เวลา"]]

55) nɔːj1

[หน้าวัด]
 [บอกความนาน]
 [ช่วงระยะ 1 วัน]
 [_____ [tsiəŋ3 hoː2 "เวลา"]]

56) mwan6

[หน้าวัด]
 [บอกความนาน]
 [ช่วงระยะ 1 คืน]
 [_____ [tsiəŋ3 hoː2 "เวลา"]]

57) liʔ2 paːj5

[หน้าวัด]
 [บอกความนาน]
 [ช่วงระยะ 1 สัปดาห์]
 [_____ [tsiəŋ3 hoː2 "เวลา"]]

58) la:5

[หน้าวัด
 [บอกความนาน
 [ช่วงระยะ 1 เดือน
 [_____ [tsiəŋ3 ho:2 "เวลา"]]

59) tsip4

[หน้าวัด
 [บอกความนาน
 [ช่วงระยะ 1 ฤดู
 [_____ [tsiəŋ3 ho:2 "เวลา"]]

60) ʔiŋ5

[หน้าวัด
 [บอกความนาน
 [ช่วงระยะ 1 ปี
 [_____ [tsiəŋ3 ho:2 "เวลา"]]

61) tsha:m5

[หน้าวัด
 [บอกความนาน
 [ช่วงระยะ 10-20 วัน
 [_____ [tsiəŋ3 ho:2 "เวลา"]]

62) toŋ3

[หน่วยวัด]
[บอกค่า/ราคา]
[ค่าเทียบเท่า 1 สิ่ง]
[_____ [เงิน/สิ่งที่เทียบค่าหรือดีราคาตามค่าของเงิน]]

เกิดร่วมกับคำนามเช่น

koŋ tsin3 "ค่าจ้าง"
ŋa:n3 "เงิน"
tsin3 "ราคา"
(ดูภาคผนวกหน้า 228)

63) ba:t4

[หน่วยวัด]
[บอกค่า/ราคา]
[ค่าเทียบเท่า 1 บาท]
[_____ [เงิน/สิ่งที่เทียบค่าหรือดีราคาตามค่าของเงิน]]

เกิดร่วมกับคำนาม

เช่นเดียวกับ (62)

5.5 อรรถลักษณะของลักษณนามประเภท

ŋuŋ2

[ประเภท]
[_____ [สิ่ง]]

เกิดร่วมกับคำนามที่หมายถึงสิ่งทุกชนิด
(ดูภาคผนวกหน้า 228)

5.6 สรุป

จากผลการวิเคราะห์การเกิดร่วมของคำลักษณนามและคำนามในภาษาเมียนจะเห็นว่าคำลักษณนาม และคำนามในภาษาเมียนมีเงื่อนไขของการเกิดร่วมที่สรุปได้ด้วยลักษณะบ่งการเกิดร่วมดังได้แสดงไว้โดยละเอียดในบทนี้ อรรถลักษณะดังกล่าวจะแสดงให้เห็นว่า ลักษณนามคำใดคำหนึ่งสามารถเกิดร่วมกับกลุ่มคำนามที่มีคุณสมบัติเด่นอะไร หรือเกิดร่วมกับคำนามคำใดคำหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น ลักษณนาม tiw3 เกิดร่วมกับคำนามที่อ้างถึงสิ่งที่มีความขาวเป็นลักษณะเด่น เช่น เชือก ไข่ แม่น้ำ ถนน ส่วนลักษณนาม kwa:5 เกิดร่วมกับคำนามที่หมายถึง "ไฟ" toŋ6 เพียงคำเดียวเท่านั้น

ในการวิเคราะห์การเกิดร่วมระหว่างคำนามกับคำลักษณนาม ผู้วิจัยพบปรากฏการณ์ที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ คำนามคำหนึ่งสามารถเกิดร่วมกับคำลักษณนามได้มากกว่า 1 คำ ซึ่งต่างประเภทกัน เช่น คำนาม *nom3 tsiw1* "กล้วย" สามารถปรากฏร่วมกับคำลักษณนามต่าง ๆ กันดังตัวอย่างต่อไปนี้

1) *puə1 nom1 nom3 tsiw1*

3 ล. กล้วย

"กล้วย 3 ผล" (ลักษณนามกลาง)

2) *puə1 tsun1 nom3 tsiw1*

3 ล. กล้วย

"กล้วย 3 ต้น" (ลักษณนามนับหน่วยสำหรับนับพืชหรือสิ่งที่ทำจากพืช)

3) *puə1 naʔ4 nom3 tsiw1*

3 ล. กล้วย

"กล้วย 3 ท่อน" (ลักษณนามแสดงส่วนย่อยที่เป็นก่อนที่ไม่ระบุความยาว)

4) *puə1 thoʔ4 nom3 tsiw1*

3 ล. กล้วย

"กล้วย 3 หวี" (ลักษณนามแสดงกลุ่มของส่วนของพืชที่ติดกับแกนเล็กแบบไม้เบียดชิด)

5) *puə1 poŋ1 nom3 tsiw1*

3 ล. กล้วย

"กล้วย 3 กอ" (ลักษณนามแสดงกลุ่มของพืชต้นตรง)

6) *puə1 pe:n4 nom3 tsiw1*

3 ล. กล้วย

"กล้วย 3 กิโลกรัม" (ลักษณนามหน่วยวัดน้ำหนักสำหรับค่าซึ่งใหญ่)

7) puə1 puŋ2 nɔm3 tsiw1

3   ล.   กล้วย

"กล้วย 3 ชนิด" (ลักษณะนามประเภท)

จากปรากฏการณ์ดังกล่าว สามารถสรุปเป็นข้อสังเกตได้ว่าการที่คำนามคำใดคำหนึ่งในภาษาเมียนสามารถเกิดร่วมกับคำลักษณะนามหลายคำหรือหลายประเภทได้นั้นเนื่องจากผู้บอกภาษาคิดถึงคำนามดังกล่าวในแงุ่มที่แตกต่างกัน จากตัวอย่างข้างต้นเห็นว่าผู้บอกภาษาจะให้คำลักษณะนาม nɔm3 เมื่อคิดถึงกล้วยที่แยกเป็นผล ๆ ผู้บอกภาษาที่คิดถึงผลกล้วยที่รวมกันเป็นหวีก็จะให้คำลักษณะนาม thw74 ส่วนผู้บอกภาษาที่คิดถึงกล้วยทั้งต้นที่ขึ้นรวมกันเป็นกอ ก็จะให้คำลักษณะนาม poŋ1 เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย